

Οι ίσοι και οι άνισοι

ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ
ΤΟΥ ΗΛΙΑ ΜΑΓΚΛΙΝΗ

Οι πρώτοι άποικοι στην Αμερική δεν άργησαν να ευημερήσουν μέσα από τη σκληρή δουλειά, γεγονός όμως που δεν άρεσε στους Προσκυνητές: όχι η δουλειά, η ευημερία. Καταδίκασαν την τρυφηλή ζωή της ευμάρειας, πίστευαν ότι έπρεπε απλώς να ζούνε ασκητικά καλλιεργώντας τη γη ειρηνικά.

Μπορεί στα μέρη τους να μην υπήρχε τόσος χρυσός όσο στη Νότια Αμερική, υπήρχε όμως άφθονο ασήμι, υπήρχαν και άπειρα ζαχαροκάλαμα – ζάχαρη με άλλα λόγια, είδος δυσεύρετο τα χρόνια εκείνα.

«Ήδη στις αρχές του 17ου αιώνα, οι φυτείες στην Αμερική έστελναν χιλιάδες τόνους ζάχαρη και μελάσα στην Ευρώπη. Χρυσάφι, ασήμι, ζάχαρη, καφές, μπαχαρικά, τσάι... Ό,τι δυσεύρετο και περιζήτητο», γράφει ο Τζέιμς Γουέστ Ντέιβιντσον στη «Μικρή ιστορία των Ηνωμένων Πολιτειών» (μτφρ. Ανδρέας Παππάς, εκδ.

Πατάκη). «Δεν είναι υπερβολή να πούμε ότι η εποχή των ανακαλύψεων, που ένωσε ανατολικό και δυτικό ημισφαίριο, δημιούργησε εστίες οικονομικής έκρηξης παντού». Στα παραπάνω προϊόντα να προσθέσουμε και τον καπνό, η καλλιέργεια του οποίου όμως ήταν σκληρή, μονότονη εργασία. Όπως και η καλλιέργεια του ρυζιού.

Μετά, λοιπόν, τη θρησκεία και τη διακριτή πολιτική εξουσία, γεννιέται στην Αμερική το οικονομικό κεφάλαιο – μέσω της σκληρής δουλειάς. Η οποία δεν είναι για όλους...

Στον Νέο Κόσμο που μόλις τότε γεννιέται, επικρατούν ποικίλες ανισότητες. Η πιο χτυπητή είναι, βέβαια, αυτή των δούλων. Είναι γενικώς αποδεκτό ότι ως προς αυτή την τόσο σημαντική πτυχή

της ιστορίας των ΗΠΑ, το έτος ορόσημο είναι το 1619, όταν καταφτάνουν τα πρώτα καράβια στη Βιρτζίνια με δούλους από την Αφρική.

«Πριν από το 1715», γράφει ο Ντέιβιντσον, «30.000-50.000 γηγενείς αιχμαλωτίστηκαν και μεταφέρθηκαν με πλοία στα νησιά της Καραϊβικής ή στις βορειότερες αποικίες και στη Νέα Αγγλία. (...) Καθώς οι φυτείες στη Βόρεια και στη Νότια Αμερική απαιτούσαν εργατικά χέρια, ο αριθμός των σκλάβων από την Αφρική πολλαπλασιάστηκε. (...) Από το 1492 έως το 1820, στην Αμερική έφτασαν πενταπλάσιοι Αφρικανοί σκλάβοι απ' ό,τι Ευρωπαίοι μετανάστες».

Ο Ντέιβιντσον γράφει ακόμα ότι όσο διήρκεσε το δουλεμπόριο, περισσότεροι από 12 εκα-

τομμύρια Αφρικανοί ακολούθησαν το οδυνηρό ταξίδι προς την άλλη πλευρά του Ατλαντικού και περισσότεροι από 1 εκατομμύριο από αυτούς πέθαναν πριν φτάσουν στον προορισμό τους. (...) Από τα εκατομμύρια που έφτασαν αλυσσοδεμένοι, περίπου τα 9/10 οδηγήθηκαν στη Νότια Αμερική και στην Καραϊβική. Ποσοστό μικρότερο από 4% πήγε απευθείας στη Βόρεια Αμερική. Ωστόσο, η δουλειά έγινε σταδιακά κομμάτι της αποικιακής ζωής. Ήδη το 1730, οι Αφρικανοί και τα παιδιά τους ήταν περισσότεροι από τους λευκούς αποίκους στη Νότια Καρολίνα, σε αναλογία δύο προς ένα. (...) Η δουλειά θα παρέμενε η πιο κραυγαλέα ένδειξη ότι σχεδόν κανένας δεν μπορούσε να φανταστεί πως «όλοι οι άνθρωποι είναι ίσοι».

Η καταληκτική αυτή φράση προέρχεται από το αμερικανικό σύνταγμα του 1776 και πάντοτε θα διαβάζεται ως μια χτυπητή ειρωνεία.